

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Чановић (Ранко) Ана
19.04.1986. године, Подгорица

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Шпански језик и хиспанске књижевности
Професор шпанског језика и хиспанских књижевности
2004.
2009.
8.70

Магистер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Шпански језик и хиспанске књижевности
Магистер професор језика и књижевности
2009.
2010.
9.17
Социолингвистика
Језички, политички и друштвени национализам у Баскији

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Докторске академске студије филологије
2012.
140
8.93

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

Проблем комуникације у делима Ернеста Сабата
др Дејан Милутиновић, вапредни професор
8/18-01-006/18-035 од 10.7.2018. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикана)
Број табела
Број прилога

Докторска дисертација *Проблем комуникације у делима Ернеста Сабата* има укупно 230 страна компјутерског текста и 188 фуснота
6

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Ana R. Čanović, "Linguistic and stylistic means in the function of (non)communication in the novels of Ernesto Sabato", <i>Media Studies and Applied Ethics</i>, 2022, Vol III, No. 1</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>The subject of the paper is the research of linguistic and stylistic aspects of prose texts of the Argentinian novelist Ernesto Sabato, with the aim of presenting the impossibility of communication between the heroes of the novels: "El Túnel" ("The Tunnel"), "Sobre héroes y tumbas" ("On Heroes and Tombs") and "Abaddón, el Exterminador" ("The Angel of Darkness"). This paper considers (non)communication as a result of loneliness, mistrust and lack of understanding of the heroes of Sabato's novels; it provides an overview of the discourse features, i.e., speech used by Sabato's heroes and their stylistic choices, in order to point out the frequency of certain lexical and syntactic forms in their speech.</p>	M54
2	<p>Ана Р. Чановић, „Схватање Бога, религије и смрти у есејима и романима Ернеста Сабата“, <i>Синтезе</i>, број 18, 2020, 21-32.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>Рад је посвећен начину сагледавања појмова Бога, религије и смрти у есејима и романима аргентинског књижевника Ернеста Сабата. У раду се настоји указати на који се начин однос према Богу може дефинисати, како на основу Сабатове биографије, тако и на основу његових есеја и романа. Размотрена су питања Сабатовог сагледавања Бога, религије и смрти, а истраживање Сабатовог односа према наведеним појмовима спроведено је на примерима збирке есеја „Појединац и Универзум“, затим есеја „Пре краја“ и „Отпор“, као и романа: „Тунел“ и „О јунацима и гробовима“. Закључено је да се Сабатов однос према Богу мењао у различитим периодима живота и од дела до дела, зависно од животних околности у којима је живео и стварао.</p>	M53
3	<p>Ана Р. Чановић, „Сабатова духовна криза – пут од науке до књижевности“, <i>Синтезе</i>, број 12, 2017, 53-67.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>Рад је посвећен периоду духовне кризе у животу аргентинског књижевника Ернеста Сабата. Размотрена су питања Сабатовог сагледавања уметности и науке, а уједно су и издвојени његови ставови о смислу људског постојања и начину хуманизације друштва. Истраживање Сабатовог пута од науке до књижевности спроведено је на примерима збирке есеја „Појединац и Универзум“, затим есеја „Пре краја“ и „Отпор“, и три романа: „Тунел“, „О јунацима и гробовима“ и „Абадон, анђео уништења“.</p>	M53

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Образложење

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

У уводном поглављу рада дати су општи подаци о аргентинском писцу Ернесту Сабату – његовој личности, делима, додељеним признањима, а наведени су и филозофски и књижевни токови под чијим утицајима је стварао. У Теоријско-методолошком оквиру истраживања (II поглавље рада) дефинисани су предмет, циљеви и корпус истраживања и указано је на методе које ће се користити приликом проучавања нивоа комуникације у Сабатовим делима (анализа дискурса, анализа конверзације, *close reading*). Приликом структурирања рада, средишњу тачку представљају три аспекта проучавања комуникације, те је у истоименом поглављу дат преглед истраживања у оквиру сваког од датих нивоа – синтаксичког, семантичког и прагматичког.

Сходно наведеној подели и III поглавље рада Анализа подељено је на три целине: Синтаксички, Семантички и Прагматички ниво проучавања комуникације у делима Е. Сабата. У првом делу поглавља истраживањем су обухваћени Сабатови романи и то анализом релевантних лингвистичких и стилистичких категорија, а према смерницама за анализу стила Лича и Шорта, са циљем прикупљања података о Сабатовом језичком изразу; затим је размотрена могућност примене Гремасовог актанцијалног модела и указано је на начин формирања ликова у причи у сврху одређивања њихових стереотипних црта. Препознати су нивои приповедања у Сабатовим делима и утврђено је присуство синтаксичких фигура, како би се указало на изостављање релевантних информација у комуникацијском току или на вишеструко понављање одређених синтаксичких јединица. Сабатова дела су интерпретирана са циљем истраживања начина успоравања разумевања текстова, односно указивања на аспект неизреченог унутар наративне комуникације, а анализирани су и редундантност и понављање као значајни принципи приликом Сабатовог обликовања ликова. Категорије из области анализе конверзације примењене су на фикционалну конверзацију јунака у Сабатовој прози, у циљу уочавања образаца у говору јунака – испитана је могућност примене основних јединица комуникације на Сабатов литерарни дискурс и начин на који анализа дијалога међу јунацима Сабатових романа може допринети

карактеризацији самих ликова. У делу рада који се тиче анализе комуникације у Сабатовим делима на семантичком нивоу извршен је интерпретативни увид у наратив Сабатових романа, који је тумачен у складу са откривањем могућих значења приче у романима. Осветљени су елементи који чине семантички систем Сабатових романа, а разматрана је и невербална комуникација јунака и указано је на типологију наративних фигура на које је затим примењен Стоквелов модел наративне комуникације. Размотрена је природа и домет наративне комуникације у Сабатовим делима и сагледана је наративна компетенција свих инстанци, односно дискурсни контекст свих партиципијената у комуникацији. Испитана је перспектива приповедања у Сабатовим делима са циљем утврђивања повезаности тачке гледишта приликом приповедања са дискурсним односима у романима. У оквиру целине Прагматички ниво проучавања комуникације у делима Е. Сабата, корпус истраживања је проширен и на есеје – размотрен је Сабатов однос према читаоцима и сагледан је утицај биографског елемента у његовим делима (међуоднос Сабатовог приватног живота и књижевног стваралаштва, однос према религији), степен херметичности и рецепција Сабатових дела. У складу са становиштем рецепционистичке критике указано је на улогу читаоца као активног сарадника који модификује перспективу читања Сабатових дела и испитан је начин на који читалац конструише значења повезивањем, допуњавањем и довршавањем текста који је аутор произвео. Сагледане су жанровске карактеристике Сабатових романа у складу са Бахтиновим концептом полифонијског дијалогизирања као посебног начина комуникације (дијалогизирани двогласне речи), а произведени аспекти значења исказа јунака Сабатових романа истражени су путем повезивања појмова значења и контекста, односно применом концепта говорних чинова у комуникацији јунака. Реализација комуникативне интенције јунака Сабатових романа, као и остваривост њихових исказа, представљена је кроз аналитичке везе оног што говорник мисли, оног што исказ значи, оног што говорник намерава да саопшти и оног што, најзад, саговорник разуме. Ток комуникације јунака у Сабатовим делима је додатно интерпретиран применом Грајсове прагматичке теорије, у оквиру које је проучавано у којој су мери Сабатови јунаци нарушавали Грајсове максиме квантитета, квалитета, релације и модалитета. Примењујући прагматички модел разумевања комуникације на дискурс ликова у Сабатовим делима, осветљен је ниво исказаног и ниво имплицираног или претпостављеног значења у конверзацији јунака (анализом прагматичких садржаја: конверзацијских импликатура и пресупозиција).

У IV поглављу рада Сагледавање проблема комуникације у ширем контексту анализиран је егзистенцијалистички приступ проблему комуникације у контексту референтних романа европске, америчке и хиспаноамеричке књижевности, како би се првенствено утврдиле сличности и разлике између наведених романа и Сабатових романа, а затим препознала и самосвојност Сабатових романа у погледу представљене комуникације јунака романа на синтаксичком, семантичком и прагматичком нивоу. Анализа је спроведена интерпретирањем тока комуникације почев од *Књиге о Јову*, затим романа *Злочин и казна* (Достојевски), *Процес* (Кафка), *Странац* (Ками), *Мучнина* (Сартр), *Чекајући Годоа* (Бекет) и *Бука и бес* (Фокнер), преко романа *Пошта* (Буковски), *Господин Председник* (Астуријас), *Педро Парамо* (Рулфо) и *Век просвећености* (Карпентијер), па до романа *Школице* (Кортасар), *Сто година самоће* (Гарсија Маркес) и *Име рујисе* (Еко). У завршном делу рада наглашено је да тежња и жеља јунака Сабатових романа за комуникацијом постоји, али да је неизвесна могућност њеног остварења. Одсуство комуникације јунака у Сабатовим романима непосредно је повезано са њиховом самоћом, а тежња ка успостављању комуникације у вези је са процесом ослобађања јунака, јер се тек након ослобађања проналази и сврха постојања.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Имајући у виду да је циљ докторске дисертације *Проблем комуникације у делима Ернеста Сабата* да обради проблеме одсуства комуникације међу Сабатовим јунацима, начине на који су мотиви (не)комуникације и усамљености представљени у његовој прози, начине на који ликови романа изискују активну сарадњу читаоца у процесу разумевања њихових поступака, стилска средства којима Сабато остварује немогућност комуникације међу јунацима у својим делима, као и могуће недоумице и отворена питања након читања Сабатових романа, основно полазиште рада је да се комуникација у књижевном тексту може јавити на три нивоа: синтаксичком, семантичком и прагматичком. Примењујући као главне методолошке приступе анализу дискурса и анализу конверзације, дискурс Сабатових јунака у раду је посматран из психолошке и социолошке перспективе, односно анализирајући пишчеву личност и психолошке ситуације које су пратиле стварање дела, као и друштвено-историјске околности које су биле од значаја за Сабатово стваралаштво. Приказањем дискурсних обележја, тј. самог говора који Сабатови јунаци користе, њихових стилистичких избора, присуства приповедачевог и ауторског гласа у њима, проучена је учесталост одређених лексичких и синтаксичких облика и указано је на њихов смисао у тексту. Другим речима, интерпретацијом Сабатових дела успешно је остварен циљ анализе функције

неостваривости комуникације преко фабуле, структуре ауторског лика, главних јунака, дискурса, конверзације и нивоа комуникације. Јако је битно и то што је показано на који начин се степен неостваривости комуникације међу јунацима мењао од Сабатовог првог романа, *Тунел*, па све до романа *Абадон, анђео уништења*.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Истраживањем феномена неостваривости комуникације међу јунацима, како у Сабатовом опусу, тако и у европским, америчким и хиспаноамеричким романима, закључено је да је језички сукоб јунака Сабату својствена наративна стратегија, што представља значајан допринос докторске дисертације *Проблем комуникације у делима Ернеста Сабата* у проширивању интерпретативних увида у опус чувеног аргентинског аутора. Имајући у виду да је истраживањем обухваћен и поглед на шири егзистенцијални контекст у односу на конкретну друштвену и психолошку стварност у Сабатовим делима, резултати дисертације показују да се међу важнијим значењским кључевима Сабатових дела убрајају конфликт између разума и ирационалности, као и исказивање реалности у њеним вишеструким димензијама. Истицањем функције (неостваривости) комуникације јунака у Сабатовој прози, резултатима рада се потврђује свеукупно избегавање говора јунака у Сабатовим делима, у смислу одсуства њихове сарадње у конверзацији. Анализом конверзације показано је да се изостајање респонсивне реакције јунака у току конверзације или одгађање њихових одговора у највећој мери остварује путем дискурских поступака: прекидања, паузе, ћутања, оклевања и дигресије – те кључно место у наративу Сабатових романа представља комуникациони модел који функционише на принципу погрешног кодирања невербалних порука. У Сабатовим есејима дати су шири контекстуални оквири за сагледавање кључних појмова Сабатове теоријске мисли: комуникација у дехуманизованој уметности из угла романсијера и комуникација у човековом унутрашњем свету. Овакви приступи и увиди представљају значајан научни допринос ове дисертације.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Истраживање је у реализовано на самосталан и оригиналан начин, са добрим методолошким, теоријским и интерпретативно-аналитичким приступом.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)




У својој докторској дисертацији *Проблем комуникације у делима Ернеста Сабата* Ана Чановић је са озбиљном научном одговорношћу изузетно успешно остварила постављени циљ – анализу проблема (неостваривости) комуникације у текстовима Е. Сабата. Приступивши овом проблему из три перспективе – синтаксичке, семантичке и прагматичке – уз коришћење како књижевних тако и лингвостилистичких методологија, кандидаткиња је показала завидан ниво познавања теоријске литературе, њене апликације, као и истанчаност у тумачењу овако сложеног проблема.

Комисија констатује да овај рад свим својим елементима испуњава високе стандарде докторске дисертације и са задовољством предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да прихвати овај Извештај и покрене процедуру за одбрану докторске тезе Ане Чановић *Проблем комуникације у делима Ернеста Сабата*.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 8/18-01-002/22-035

Датум именовања Комисије 9. 3. 2022. Године

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Владимир Карановић, ванредни професор Иберијске студије (Научна област) Филолошки факултет Универзитета у Београду (Установу у којој је запослен)	председник 
2.	Др Дејан Милутиновић, ванредни професор Српска и компаративна књижевност (Научна област) Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установу у којој је запослен)	Ментор 
3.	Др Душан Живковић, редовни професор Теоријско књижевне дисциплине и општа књижевност (Научна област) Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу (Установу у којој је запослен)	Члан 

Датум и место:

.....